

Knižná publikácia prof. Ing. Evy Chmielewskej, CSc. (Katedra environmentálnej ekológie, PriF UK): **Prírodné zdroje na ochranu životného prostredia** (vydala UK, Bratislava, 2014, ISBN-978-80-223-3674-1). **Review of the publication.**

Knižná publikácia (zatiaľ ojedinelá svojho druhu v SR) obsahuje výsledky vedeckovýskumnej činnosti autorky a jej kolektívu za obdobie 1985 – 2010, prevažne však s akcentom po roku 2000, pričom organicky nadväzuje i na realizačné výstupy výskumných prác. Ťažiskovým zámerom publikácie je oboznámiť čitateľov s prípravou proenvironmentálnych adsorbentov s vopred určenými vlastnosťami, predovšetkým na báze prírodného klinoptilolitu z lokality Nižný Hrabovec. Publikácia je rozdelená do 16 kapitol na 150 stranách textu vrátane 57 obrázkov.

Prvé kapitoly sú venované analýze problému, ktorý autorka ako bývalej výskumnej pracovníčke Výskumného ústavu vodného hospodárstva v Bratislave bol najbližší: „Monitoring kontaminácie povrchových vôd rizikovými látkami a súčasné trendy ich likvidácie“. Z monitoringu a analýzy zdrojov polutantov vyplynula ich bohatá pestrosť týkajúca sa najmä ich chemickej a fyzikálnej charakteristiky. Okrem už klasicky známych ťažkých kovov a amóniového iónu sú to dusičnanové, síranové a zložené fosforečnanové zlúčeniny vrátane ťažko definovateľných ropných odpadov. Každý z týchto polutantov má svoje špecifické vlastnosti, ktoré je nutné poznať, aby bolo možné navrhnúť adsorbent

na jeho odstránenie. A tu sa dostávame k najcennejšej časti práce, k možnosti modifikácie štruktúry a vlastností adsorbentov na báze domácich prírodných surovín.

Z chronologického prehľadu publikácií autorky je zrejma narastajúca vedecká i technická úroveň prezentovaných tém, keď z pôvodných (prírodných) štruktúr študovaných adsorbentov (najmä však klinoptilolitového tufu z Nižného Hrabovca) sa využitím metód molekulárneho inžinierstva stávajú atraktívne nanometrické kompozity s vopred určenými vlastnosťami.

Autorka zvolila metódu nanášania rôznych organických molekúl na povrch zeolitu.

Následnou interakciou (adsorpciou) takto modifikovaného zeolitu s definovaným polutantom vznikol adsorpčný produkt, ktorý bol predmetom ďalšieho štúdia, aby sa objasnili parametre adsorpčného procesu a štruktúra vzniknutého komplexu. Na tento účel boli použité tie najmodernejšie metódy výskumu štruktúry a vlastností tuhej fázy.

Autorka sa podarilo tiež objasniť viaceré kinetické a termodynamické parametre prebiehajúcej adsorpcie, čo umožní optimalizáciu jej priebehu. Za realizačný výstup možno považovať prípravu modifikovaného klinoptilolitického tufu Nižný Hrabovec ako výkonného adsorbentu

s univerzálnymi vlastnosťami porovnateľnými s ekonomicky náročnými adsorbentmi prevažne syntetickej povahy.

Prof. Chmielewská je autorkou a spoluautorkou 370 zahraničných a domácich publikácií, z toho 38 karentovaných zahraničných článkov, 74 odborných príspevkov v rôznych periodikách, 135 konferenčných vrátane pozvaných plenárnych príspevkov, 17 učebných textov, resp. monografií a množstva riešených projektov. Citovanosť jej výskumných výsledkov je mimoriadne bohatá a predstavuje v súčasnosti cca 400 citácií. E. Chmielewská je členkou mnohých výborov medzinárodných spoločností a edičných rád doma a v zahraničí.

Jej prednosťou je interdisciplinárny prístup k riešeným problémom, a preto verím, že jej knihu si rád prečíta nielen environmentalista, ale určite aj prírodovedec, predovšetkým chemik a fyzik. Kniha sa tiež môže stať doplnkovým literárnym dielom pri štúdiu prírodných vied. Okrem nesporného vedeckého prínosu predstavenej knihy si jej autorka zaslúži mimoriadne uznanie za snahu pripraviť z domácej suroviny materiál s vysokou pridanou hodnotou a nečakať, kým to niekto urobí v zahraničí a potom privezie na Slovensko.

I. Horváth

Významné životné jubileá členov Slovenskej geologickej spoločnosti v roku 2015

Significant jubilees of the members of the Slovak Geological Society in 2015

Päťdesiatroční jubilanti

RNDr. PATRIK KONEČNÝ, PhD.
RNDr. MONIKA KOVÁČIKOVÁ
RNDr. VIERA SLÁVIKOVÁ

Šesťdesiatroční jubilanti

RNDr. SOŇA BELLANOVÁ
Mgr. LUDMILA BOBOKOVÁ
RNDr. IGOR BROSKA, DrSc.
prof. SHAH WALI FARYAD, CSc.
RNDr. MILOŠ KOVÁČIK, CSc.
RNDr. JÁN NÁDAŠSKÝ
prof. RNDr. DANIELA REHÁKOVÁ, CSc.

Šesťdesiatpäťroční jubilanti

doc. RNDr. MIROSLAV BIELIK, DrSc.
doc. RNDr. ONDREJ ĎURŽA, CSc.
RNDr. MONIKA LIPOVSKÁ, CSc.

Sedemdesiatroční jubilanti

RNDr. MÁRIA BIZUBOVÁ
doc. RNDr. MARIÁN DYDA, CSc.
RNDr. KAROL EGYÜD, CSc.
RNDr. JÁN GREGUŠ, PhD.
RNDr. VIERA HOJSTRIČOVÁ, CSc.

RNDr. ELENA KALIČIAKOVÁ
Ing. MICHAL OKOSY
RNDr. JOZEF STANKOVIČ
doc. RNDr. LÝDIA TURANOVÁ

Sedemdesiatpäťroční jubilanti

prof. RNDr. EMIL MAKOVICKÝ, CSc., emeritný profesor

Osemdesiatroční jubilanti

RNDr. OLGA BELEŠOVÁ
RNDr. TIBOR ĎURKOVIČ, CSc.
RNDr. PAVEL GROSS, CSc.
RNDr. VLASTIMIL KONEČNÝ, CSc.
prof. RNDr. IVAN KRAUS, DrSc.
RNDr. ANNA ONDREJČKOVÁ, CSc.
RNDr. JOZEF PEVNÝ, CSc.
RNDr. ONDREJ ROZLOŽNÍK, CSc.

Osemdesiatpäťroční jubilanti

RNDr. ANTON BIELY, CSc.
RNDr. DUŠAN KUBÍNÝ, CSc.
Ing. JAROSLAV ŠTOHL, CSc.

Deväťdesiatroční jubilanti

prof. RNDr. ERNEST KRIST, CSc.